

BX 890

S 8

V.3

COLLEGIO CONIMBRICENSE,

SOCIETATIS JESU,

BALTHASAR ALVAREZ

DOCTOR THEOLOGUS,

AD LECTORES.

Hanc etiam de Mundi opificio, et primorum parentum procreatione, atque statu felici, infelicique lapsu, partem accuratissime elaboratam, ac prælo sepositam nobis reliquit P. religiosissimus æque ac sapientissimus Doctor Franciscus Soarius. In qua certe perficienda, quidquid, vel ab humani ingenii viribus, vel a sacrorum Patrum lectione posset expeti, id omne plane, ac plene Theologi quamlibet studiosissimi votis respondet. Meditabatur præterea Soarius commentationes de Anima, non in gratiam tantum illius doctrinæ illustrandæ, quam de argumento eodem, ad finem suæ Summæ de Deo, rebusque ab ipso creatis adjecit sanctus Thomas : sed ut disputationes etiam, quæ Philosophicae scholæ magis sunt propriæ, locupletaret, atque in meliorem fortunam assereret, quam ad hanc usque ætatem nactæ fuissent. Ea ergo animi meditatio foras cœpit prodire, initio imprimis visendo, quod periclitari facile poterit, qui primi ejus operis libri capita duodecim legendo contemplabitur. Verum Deus, ille qui nostrorum omnium cognitiones altius introspicit, ac decreta moderatur, non fortunam operi meliorem, sed Auctori felicitatem (ut credimus) supremam destinat æterno consilio. Ne vero interrupta de cætero penderet tractatio, quo etiam illorum voluntati fieret satis, quibus Soarii scripta sunt volupe (sunt autem omnibus ad unum sapientibus) sufficiendas duximus disputationes de Anima ab Auctore eodem in schola datas : opus quidem non paucos ante annos lucubratum, quod tamen lucernam oleat, demorsosque unguis sapiat.

ELENCHUS TRACTATUM

LIBRORUM ET CAPITUM

HUJUS VOLUMINIS.

TRACTATUS PRIMUS.

DE OPERE SEX DIERUM.

LIBER I.

DE UNIVERSO, QUATENUS PER VERAM, AC PROPRIAM
CREATIONEM A DEO FACTUM EST.

- CAP. I. Utrum mundus per veram creationem esse co-
perit. Pagina 1
CAP. II. An Deus in principio temporis cœlum et ter-
ram creaverit. 9
CAP. III. An cœlum æthereum in principio temporis
creatum fuerit. 18
CAP. IV. An sub cœlo in principio creato comprehen-
datur cœlum Empyreum. 21
CAP. V. Dubium incidens de natura cœli Empyrei. 27
CAP. VI. An in verbis illis : In principio creavit Deus
cœlum, creatio etiam Angelorum comprehensa sit. 34
CAP. VII. An aer fuerit simul cum cœlo creatus, et sub
nomine cœli comprehensus. 37
CAP. VIII. An in principio temporis simul cum cœlo
elementa terra et aquæ creata sint. 42
CAP. IX. Utrum cum cœlo, terra et aliis elementis tem-
pus etiam fuerit concreatum. 50
CAP. X. An omnia corpora, etiam mixta, totaque uni-
versi dispositio eodem momento simul cum cœlis, et
elementis facta sint. 53
CAP. XI. An sex dies creationis mundi naturales, seu
materiales, an spirituales, seu intelligibles fue-
rint. 63
CAP. XII. An dies naturales creationis mundi reipsa
sex fuerint, sicut in Genesi numerantur. 81

LIBER II.

DE SINGULORUM SEX DIERUM OPERIBUS, ET SEPTIMI DIES
REQUIE.

- CAP. I. An lux primo die creata spiritualis, vel sensi-
bilis fuerit. 90
CAP. II. Quæ fuerit sensibilis lux primo die creata. 93
CAP. III. Duo dubia de loco et tempore, in quibus prima
lux incepit, expediuntur. 106
CAP. IV. Quæ fuerit aquarum divisio secundo die
facta. 110
CAP. V. Quodnam corpus fuerit firmamentum secundo
die factum, et quomodo ad dividendas aquas ab aquis
firmatum, seu positum sit. 120

- CAP. VI. Quomodo tertio die aquæ in locum unum con-
gregatae fuerint, et apparuerit terra. 127
CAP. VII. Quomodo herba virens, et cætera vegetabilia
hoc die fuerint producta. 139
CAP. VIII. Quomodo sol, et luna cæterique planetæ, et
stellæ quarto die productæ fuerint. 147
CAP. IX. Quomodo per solos motus proprios calorum
sufficienter explicentur omnia que hoc die facta
narrantur. 155
CAP. X. De brutorum creatione, quinto et sexto die
facta. 159
CAP. XI. Quomodo Deus opus suum die septimo com-
pleverit, et ab illo cessaverit, eundemque diem bene-
dixerit. 165

LIBER III.

DE HOMINI CREATIONE, AC STATU INNOCENTIAE.

- CAP. I. An corpus Adæ fuerit immediate a Deo ex limo
terrae productum. 172
CAP. II. An corpus Evæ ex costa Adæ fuerit productum,
et quo modo. 176
CAP. III. An primi homines perfectissima corpora in
sua creatione acceperint. 184
CAP. IV. Quo tempore primi homines creati fuerint
quantum ad corpora. 188
CAP. V. An primi homines in Paradiso terrestri, vel
extra illum fuerint creati. 193
CAP. VI. De Paradiso terrestri, quis vel qualis locus
sit vel fuerit. 198
CAP. VII. An formatis corporibus primorum hominum
in eodem instanti Deus animas illorum creaverit cor-
poribusque conjunxerit. 211
CAP. VIII. An primus homo fuerit secundum animam
creatus ad imaginem et similitudinem Dei. 215
CAP. IX. An primi homines cum perfecta scientia re-
rum naturalium creati fuerint. 228
CAP. X. An Adam ante peccatum tam perfectam scien-
tiam habuerit, ut decipi in naturalibus non potue-
rit. 238
CAP. XI. An Adam in virtutibus voluntatis rectus, ac
perfectus creatus fuerit. 243
CAP. XII. Utrum in Adamo appetitus sensitivus ita
fuerit subjectus voluntati, et rationi, ut nunquam aut
eam præveniret, aut illi imperanti repugnaret. 247

FONDO BIBLIOTECA PÚBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEÓN

- CAP. XIII. An in statu innocentiae, potuerint homines peccare simul in eodem statu perseverando. 256
 CAP. XIV. An homo creatus fuerit aliquo modo immortalis et impassibilis. 265
 CAP. XV. De ligno vite, et quomodo, quantaque efficacia homini immortalitatem largiretur. 273
 CAP. XVI. An homo in statu innocentiae peculiare dominium tanquam proprium illius status donum, ac beneficium acceperit. 277
 CAP. XVII. An primus homo in statu gratiae creatus fuerit. 283
 CAP. XVIII. Quam perfectam rerum supernaturalium cognitionem homo ante peccatum habuerit. 290
 CAP. XIX. An Adam in statu innocentiae per proprios actus sanctificatus fuerit, et consequenter meritus glorie habuerit. 295
 CAP. XX. An praeter omnia dona naturae, et gracie habuerit homo in statu innocentiae originalem justitiam, quae fuerit donum ab omnibus supradictis distinctum. 299
 CAP. XXI. Quale fuerit praeceptum datum Adae in Paradiſo, et cur impositum fuerit. 314

LIBER IV.

DE AMMISSIONE STATUS INNOCENTIE.

- CAP. I. De tentatione serpentis, quae Eavam ad peccandum induxit. 325
 CAP. II. Quod fuerit initium peccandi Evae, et quem progressum in multiplicandis peccatis habuerit. 333
 CAP. III. Utrum principium peccandi in Adamo fuerit superbia. 342
 CAP. IV. Utrum Adam etiam per infidelitatem peccaverit, vel qua peccata post superbiam commiserit. 347
 CAP. V. Uter gravius peccaverit, Adam, an Eva. 356
 CAP. VI. An peccatum primorum hominum fuerit omnibus gravius. 360
 CAP. VII. An convenienter primi homines fuerint a Deo puniti propter suum peccatum. 362

TRACTATUS SECUNDUS.

DE ANIMA.

LIBER I.

DE SUBSTANTIA, ESSENTIA, ET INFORMATIONE ANIMAE RATIONALIS.

- CAP. I. Utrum anima sit forma, seu actus primus substantialis. 467
 CAP. II. Cujus corporis forma sit, ejusque definitio integra traditur. 471
 CAP. III. Utrum anima principium primum sit nutriendi, sentiendi et intelligendi, atque hoc modo, et recte definitur, et prior definitio demonstretur. 484
 CAP. IV. Utrum anima in vegetativam, sensitivam, atque intellectivam recte, et sufficienter dividatur, et qualis hujusmodi divisio sit. 492
 CAP. V. Quomodo tres animae inter se ordinentur, vel separabiles inter se sint. 499
 CAP. VI. Distinguuntur tres animae realiter, vel essentialiter. 502

- CAP. VII. Cur tres tantum animae distinguantur, cum numerentur quatuor viventium gradus, et quinque potentiarum genera. 506
 CAP. VIII. An divisionis animae in dicta tria membra sit univoca, vel qualis sit. 510
 CAP. IX. Utrum principium intelligendi sit aliqua spiritualis substantia secundum fidem, et rationis naturalis principium. 516
 CAP. X. Utrum principium intelligendi hominis, seu anima humana immortalis, vel incorruptibilis ab intrinseco sit. 529
 CAP. XI. Quid Aristoteles de animae immaterialitate, et mortalitate senserit. 542
 CAP. XII. An principium intelligendi in homine sit vera forma substantialis ejus, ac proinde in omni proprietate anima sit, et vocetur. 552
 CAP. XIII. An sola anima rationalis sit indivisibilis. 562

- CAP. XIV. An eadem anima informet singulas partes viventis. 567
 LIBER II.
 DE POTENTIIS ANIMÆ IN COMMUNI, AC ETIAM VEGETANTIS.
 CAP. I. An potentiae animæ ab ea realiter distinguntur. 572
 CAP. II. An potentiae inter se per actus, et objecta distinguantur. 574
 CAP. III. An potentiae animæ ab ea fluent, et in ea subiectentur. 580
 CAP. IV. An nutrimentum sit objectum potentiae nutritive. 586
 CAP. V. An sanguis sit nutrimentum solum, vel etiam animata substantia. 589
 CAP. VI. An mutatio sit omnibus viventibus necessaria. 591
 CAP. VII. An generatio sit propria actio viventium. 593
 CAP. VIII. Quo modo, et ordine perficiatur generatio. 595
 CAP. IX. Quæ sit potentia nutritiva, et augmentativa. 598
 CAP. X. Quid sit potentia generativa, et an distinguatur a nutritiva. 603
 CAP. XI. Quodnam sit potentiae nutritive subjectum. 606
 CAP. XII. Quodnam sit subjectum potentiae generative. 609

LIBER III.

DE POTENTIIS COGNOSCITIVIS IN COMMUNI, AC ETIAM SENSITIVIS.

- CAP. I. An ad cognoscendum requiratur conjunctio objecti cum potentia. 613
 CAP. II. Quid sint species intentionales. 616
 CAP. III. An actus cognoscendi sit quid distinctum ab specie. 625
 CAP. IV. An actus cognoscendi fiat a potentia, in qua recipitur cum specie. 627
 CAP. V. An per actum cognoscendi producatur terminus. 630
 CAP. VI. Quid sit apprehensio et judicium, et quomodo in potentias reperiuntur. 637
 CAP. VII. An eadem potentia queat plures actus simul elicere. 644
 CAP. VIII. De sensibilibus per se, et per accidens, propriis et communibus. 643
 CAP. IX. An necessarius sit sensus agens. 646
 CAP. X. An sensus in sua cognitione falli queant. 651
 CAP. XI. An aliquis sensus cognoscat proprium actu. 652
 CAP. XII. An, et quomodo possit aliquis sensus cognoscere objectum absens. 655
 CAP. XIII. An principium sentiendi sit in cerebro, an in corde. 658
 CAP. XIV. Quid sit lumen. 661
 CAP. XV. De natura, et divisione colorum in species suas. 664
 CAP. XVI. An unum sit objectum visus, et quid. 667
 CAP. XVII. An visio fiat aliquid extramittendo, necne. 670
 CAP. XVIII. De organo, et potentia ipsa visiva. 673
 CAP. XIX. Quid sonus sit, et quo modo, et quo in objecto fiat. 676
 CAP. XX. De diversitate sonorum, maxime de voce, et echo. 679

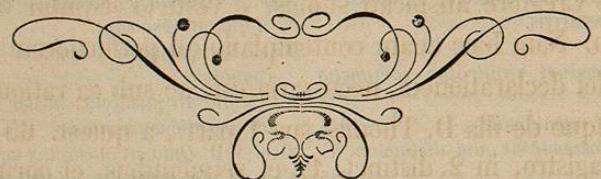
LIBER V.

DE POTENTIA APPETENDI TAM IN COMMUNI, QUAM IN SPECIALI, AC LOCO MOVENDI.

- CAP. I. An in quovis cognoscente requiratur specialis potentia appetitiva. 752
 CAP. II. An objectum appetibile debeat necessario esse bonum aliquod. 755
 CAP. III. An appetitio fiat a sola potentia appetitiva, et quid per illam producatur. 757
 CAP. IV. An in appetitu sensitivo sint plures potentiae habentes plura objecta. 761
 CAP. V. Quot, et quales sint actus appetitus sensitivi. 764
 CAP. VI. An appetitus sensitivus subdatur motioni partis rationalis. 769
 CAP. VII. De objecto et actibus voluntatis. 771
 CAP. VIII. An voluntas libera in omnibus suis actibus remittatur. 773
 CAP. IX. Quæ sit perfectior potentia, intellectusne an voluntas. 774
 CAP. X. De potentia motiva localiter, sitne activa, et ab aliis animæ potentiis distincta. 777

DE STATU ANIMÆ SEPARATE.

CAP. I. An per separationem a corpore aliquid acquirat, vel amittat anima.	782
CAP. II. Quomodo anima separata sit in loco, et moveatur.	783
CAP. III. Quæ potentiae species, et habitus moveant in anima separata.	786
CAP. IV. An anima separata habeat solas species, quas hic acquisivit.	787
CAP. V. An et quomodo anima separata se cognoscat.	788
CAP. VI. Quomodo Deum, et alias substantias separatas.	790
CAP. VII. An, et quomodo res materiales.	794
CAP. VIII. An anima separata perfectius intelligat quam conjuncta.	797
CAP. IX. An in corpore, an potius extra illud anima sit magis connaturaliter.	797
CAP. X. An anima separata appetat reuniri corpori.	800

TRACTATUS SECUNDUS

DE

OPERE SEX DIERUM

Sæc

DE UNIVERSI CREATIONE, QUATENUS SEX DIEBUS PERFECTA ESSE, IN LIBRO GENESIS CAP. I, REFERTUR, ET PRÆSERTIM DE PRODUCTIONE HOMINIS IN STATU INNOCENTIÆ.

PRÆSENTIS TRACTATUS CONSEQUENTIA AD PRÆCEDENTEM, EJUSQUE PARTITIO.

Post præcedentem tractationem de Angelis, in qua posteriorem partem summae Theologiæ de Deo Creatore auspicati sumus, e vestigio sequitur altera de inferiori ac sensibili mundo. Nam hæc etiam contemplatio ad perfectiorem Dei cognitionem, et mysteriorum fidei declarationem, necessaria est, ac sub ea ratione ad Theologiam spectat. Disputantque de illa D. Thomas sua 1 part., a quæst. 65 usque ad 74, et Scholastici cum Magistro, in 2, distinct. 12 et sequentibus, et eorum aliqui, dist. 3 et 4, Alensis, part. 2. Fundamentum hujus tractatus est principium libri Genesis, in quo historia creationis mundi continetur, quam exponunt Patres qui super eum librum commentaria, aut exaemeron, aut alios libros vel tractatus scripserunt. Estque argumentum grave ac difficile; tum propter divinorum operum excellentiam, tum maxime propter historiam Genesis, quea in illo initio adeo obscura est, ut ob eam rem olim in Synagoga, nonnisi hominibus provectæ ætatis, et in lege doctis permitteretur, ut referunt Origenes in prologo ad homil. in Cant., et Hieronymus, in proœmio ad lib. in Ezech. Sequentes autem Patrum vestigia, quoad fieri possit, materiam hanc divina gratia adjuti illustrare conabimur. Hunc ergo tractatum trifariam dividemus. Nimur creationem propriam Universi quatenus uno momento, et a solo Deo ex nihilo facta est, primo libro complectemur, explicabimusque illa verba priora Genesis: *In principio creavit Deus cœlum et terram, terra autem erat inanis et vacua, et tenebræ erant super faciem abyssi, et Spiritus Dei ferebatur super aquas.* Deinde de singulorum sex dierum operibus toto libro secundo agemus, ac fere reliquam primi capituli partem, excepta hominis creatione exponemus. Denique per tres ultimos libros de creatione hominis et statu, quem ante peccatum habuit ejusque amissione dicemus, quem etiam habuissent posteri si Adam non peccaret, obiterque fere secundum et tertium caput Genesis declarabimus.